

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Υπό ANDRÉ THEURIET

ΠΑΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Πρωτοχρονιάτικο διήγημα)

"Όσο πιο κοντά βρίσκεται κανείς στη μελαγχολική αυτή πόρτα που ανοίγουν τα ξηπνά χρόνια του, τόσο η τελευταίες ημέρες του χρόνου έχουνε κάτι το λυπητερό. Τis βλέπει να έρχονται με μεγάλη θλίψη, καμωμένη με λύπη για τόν περασμένο χρόνο και με φόβο για τόν νέο, τόν άγνωστο όπου έρχεται.

Αυτά συλλογίζονται ο Πέτρος Λαβασέρ, τήν παραμονήν του άγιου Βασιλείου σκαλίζοντας μελαγχολικά τή φωτιά του κοντά σ' ένα γραφείο με ανοιχτά συρτάκια. Κάθε χρόνο τήν ίδια εποχή, ξεκαθαρίζει τήν άλληλογραφία του, άλλ' αυτή τή φορά αυτή ή δουλειά συνοδεύεται μ' ένα αίσθημα ιδιαίτερο, μεγάλης μελαγχολίας. Αίτια βέβαια θά ήσαν ο καιρός. Ήτανε ένα σκοτεινό άπογευμα, ή βροχή χτυπούσε στα τζάμια και όλη ή πόλη φαινόταν, σάν νάταν σκεπασμένη με πένθημα χρέλια. "Όπως όμως νάταν αιτία τής μελαγχολίας του, και τó γεγονός, ότι από καιρό είχε περάσει τó πενήτα χρόνια. Ήταν πειά χήρος, και ή μοναξιά του σπιτιού του δέν ήσανε διόλου σ' άρμονία, με τήν θορυβώδη κίνησι τής έβδομάδος που χωρίζε τή Χριστούγεννα από τήν Πρωτοχρονιά. Ένώ ταχτοποιούσε τή χαρτιά του συλλογίζονταν τά περασμένα χρόνια, όταν ήσαν παιδι και έπειτα νέος. Με πόση χαρά και λαχτάρα περιεμε αυτή τήν ημέρα, που έφτανε ή Πρωτοχρονιά σάν μιá πλούσια κυρία, με τίς τούτες γεμάτες από διάφορα δώρα. Και ενώ ξαναέφερε μπροστά του, με τήν δόνησι μίς φαντασίας τά περασμένα, τά χέρια του έφραξαν περισσότερο τά συρτάκια του γραφείου, και έβγαζαν πακέτα από κτηνιουμένα γράμματα, νεανικά γράμματα αγάπης και φιλίας φλογερής.

Καθώς έλυνε τήν μορδέλλα από ένα δέμα, έπεσε ένα λεπτό φύλλο χαρτιού διπλωμένο στα τέσσερα. Ο Πέτρος τó σήκωσε, τó ξεδίπλωσε και πήγε κοντά στο παράθυρο για να διαβάση καλλίτερα τίς πυκνές γραμμές. Τό βιαστικό και άκονότιστο γράψιμο είχε ξεθωριάσει άπ' τόν χρόνο και χρειάστηκε, να συλλογισθί πολύ ώρα για να θυμηθί από ποιόν ήσανε αυτό τó γράμμα.

«Καλέ μου φίλε, έγραφε, μ' έλύπη! σεσ πολύ. Άφου διάβασα και ξαναδιάβασα, — ο θεός ξέρει με πόση λύπη — τó γράμμα σου, τó τόσο ψυχρό και τόσο στενοχωρημένο, έμάντεμα έκείνου που δέν μου έλεγες, και έννόησα πως έπιθυμούσες να ξαναποκτήσης τήν έλευθερία σου. Μεγάλη απόσταση μάς χωρίζε, δέν μπορώ να ρθώ κοντά σου. Και ή δουλειές σου όμως ίσως να μη σου αφήνουν καιρό να ρθής να με ίδης. Καταλαβαίνω πολύ καλά τή θέση μας. Σ' κάθεται στο Παρίσι, εγώ είμαι καταδικασμένη να μείνω στην μικρή επαρχία μου, και ή ένθυμησι τής περασμένης ετυχίας δέν εινε άρκετη για νά διατηρη τήν αγάπη σου. Σου χρειάζονται άλλες συγνησεις, άλλες χαρές, άλλες αγάπες και θέλεις ήσυχά ήσυχά να κόψεις μιá σχέση, ή οποία δέν σ' εύχαριστεί πλέον. Σ' αφήνω λοιπόν έλεύθερο. Κάμε όπως νομίζεις. Μην έχεις καμιά τύψη συνειδήσεως. Όσο για τόν έαυτό μου τίς λίγες αυτές ώρες που πέρασα κοντά σου θά τίς θυμώμαι πάντα με λύπη και ετυχία μαζί. Άχ! άν μπορούσαμε να ξαναγυρίσουμε πίσω, νομίζω πως θ' απολαμβάναμε με μεγαλύτερη εύχαριστήσι τίς ώραιές περασμένες ώρες! ... Άλλά αυτές ή ώρες εινε πολύ μακριά πειά...

Και σου έπίσης-έσαι μακριά και ή αγάπη σου έσβυσε... Χαίρε λοιπόν, φίλε μου, σε φίλω με όλη μου τήν καρδιά και κλιού με πικρά δάκρυα γιατί αισθάνομαι πως δέν θά ξαναϊδωθούμε πλέον.

Κλωδέττη»

Ένώ ο Πέτρος ξαναδιάβαζε τó παλιό αυτό γράμμα τó κτηνισμένο, ή εικόνα τής Κλωδέττης Δελαλέ ξαναόσους ολοζώντανη μπροστά στα μάτια του. Τήν ξανάβλεπε όπως τήν είχε γνωρίσει προ εικοσι πέντε χρόνων, σε μιá μικρή άσημη πόλη, όπου είχε μείνει έξη μήνες. Άρροσέρη, με ώραίο άνδρασμα με μαύρα λαμπερά ματία, με καστανά οσογρά μαλλιά, με ώραία χελιά και με κάτασπρα δόντια. Είχε παντρευτεί έναν κβριο Δελαλέ, ο οποίος ταξίδευε πολύ και τήν άφινε πολύ συχνά μονάχη. Γνωριστκαν μιá βραδιά σ' ένα σπίτι και άμέσως ο ένας αισθανθηκε για τόν άλλο αγάπη. Ο Πέτρος αισθανόταν τώρα στη θυμω αυτή, ένα φως να λάμψη μέσα του, μέσα στις άνάμνησεις του και ξαναθυμότανε με μελαγχολική εύχαριστήσι τίς ημέρες που πέρασε κοντά στη Κλωδέττη. "Όλα αυτά ήσανε πειά

πολύ μακριά, πολύ μακριά! ... "Όπως ή Κλωδέττη τó είχε προαιθανθί δέν είχανε ξαναϊδωθί. Τριάντα χρόνια είχανε περάσει από τότε. Ο Πέτρος ζούσε στο Παρίσι, όπου παντρεύτηκε και ποτέ δέν ξαναγύρισε στη μικρή επαρχιακή πόλη. Λίγο λίγο ή άνάμνησις αυτή τής αγάπης, τής νεότητός του, είχε σβύσι στη μνήμη του. Ξαφνικά όμως τόν έπιασε ή έπιθυμία να μάθι τί είχε γίνει ή Κλωδέττη. Γνώριζε συντόπισε τής άποκαταστημένου στο Παρίσι, οι όποιοι είχανε σχέσεις με τήν πατρίδα τους. Άρχισε σιγά, σιγά, να τους ρωτάη και έπειτα από λίγες μέρες ήξερε, ότι ήθελε να μάθι. Η Κλωδέττη ζούσε άκομη, είχε χιρφέρει, και κάθονταν πάντα στην μικρή πόλη, όπου ο Πέτρος τήν είχε γνωρίσει.

Τότε του ήρθε έξαφνα μιá ιδέα του Λαβασέρ, ή οποία λίγο λίγο μεγάλωσε και έγινε άνάγχη. Πόθνησε να ξαναθί τή μικρή πόλη, όπου έζησεν έξη μήνες ετυχισμένο, να ξαναθί έκειννή ή οποία του είχε περάσει τήν ετυχία τής αγάπης. Τίποε δέν τόν εμπόδιζε να πραγματοποιήση αυτή τήν έπιθυμία του' γιατί λοιπόν να μην κληθί τó ταξίδι αυτό στον τόπο που πέρασε τή νεότητά του; Ένα πρωί έφυγε με τόν και' εδίδειαν σιδηρόδρομο και τó βράδυ είχε φθάσει στη μικρή πόλη, ή οποία δέν είχε σχεδόν διόλου αλλάξει. Τριάντα χρόνια είχανε περάσει χωρίς να φέρουνε σ' αυτή καμιά μεταβολή. Τό ξενοδοχείον όπου κάθισεν ο Πέτρος, ήσανε τó ίδιο, όπως τó ήξερε τόν παλιό καιρό. Τήν ώρα που δειπνούσε, έκανε διάφορες ερωτήσεις στη νοικοκυρά του ξενοδοχείου, ή οποία τόν περιποιόταν, και έμαθε πως ή κυρία Δελαλέ καθόταν πάντα στο ίδιο σπίτι, όπου είχε πεθάνει και ο άνδρας τής. Τό βράδυ πριν να πάη στην κάμαρά του ο Πέτρος Λαβασέρ περιδιάβασε στην πόλη, ελάνθηθι στους δρόμους με τά περιεργα δνόματα από τούς όποιους είχανε άλλοτε περάσει ετυχισμένος και κβνοντας χροιά δόνηρα. Καθώς γύρισεν ένα δρομάκι, είδε ξαφνικά τά παράθυρα του σπιτιού όπου κάθισε έξη μήνες — ή καρδιά του άρχισε να χτυπάη πιο γρήγορα.

Για μιá στιγμύ νόμισε πως δέν είχε περάσει ούτε μιá μέρα από τήν εποχή εκείνη και πως θά έμπαυε στο παλιό του σπίτι όπως και άλλοτε. Μά συνήθε γρήγορα και τήν άλλη μέρα, τó πρωί, κατά τίς έννεα, άφου έπρόσεξε άρκετά τó ντύσιμό του, τράβηξε προς τó σπίτι τής Κλωδέττης. Στην άκρη μιας δανδροστοιχίας από καρδιές είδε τó παλιό σπίτι και ή καρδιά του άρχισε πάλι να χτυπάη. Χτύπησε και ζήτησε τήν κυρία Δελαλέ. Η ύπνερτέρα τόν κώταζε με περιεργεια και άποκρίθηκε ότι ή κυρία τής εινε στην πρώην λειτουργία και ότι δέν θ' άργήση να γυρίση.

Νά τήν μάλιστα, γυρίζε από τήν εκκλιπία! ... Ο Πέτρος γύρισε με συγκίνησι και προχώρησε προς τó μέρος τής. Άλλά όσο προχωρούσε, τήν συμπάθειά του τήν διεδέχετο άπογοήτευσι.

Ζαρωμένη, μ' ένα παλιό μαύρο καπέλλο, με μιá γούνα κι' αυτή παλιά, ή κυρία Δελαλέ περνούσε κρατώντας τó προσευχητάριό τής στο χέρι.

Τό πρόσωπό τής εϊτανε άσπρο, σάν κερί, είχε κάτι τó ξηρό και τó παγωμένο που κρατάει τούς ανθρώπους μακριά. Καθώς είδε τόν Πέτρον να τήν πλησιάζη, τόν κώταζε με μάτια σβυσμένα. Τά χελία τής παλιάς του αγάπης τά τόσο δμορφα, ήσαν τώρα λεπτά και τραβηγμένα προς τά μέσα! Τόσο κακό τού έκανε τού Πέτρον αυτή ή αλλαγή, ώστε δέν είχε τó θάρρος να τήν πλησιάζη. Πέρασε χωρίς να τόν αναγνωρίση. Κι' ο ίδιος δέν είχε πειά καμιά έπιθυμία να πη τ' όνομά του. Συναντήθηκαν, σιωπηλά πέρασε καθέννας από τó αντίθετο μέρος και εξακολούθησαν τόν δρόμον τους άνάμεσα από τήν ομίχλη που άρχισε να γίνεται πιο πυκνή.

Τήν ίδια ημέρα ο Πέτρος Λαβασέρ έφυγε για τó Παρίσι. Ένώ ο σιδηρόδρομος έφευγε από τή μικρή αυτή πόλη, ή καρμπάνες τών εκκλιπιών χτυπούσανε τόν έσπερινό και λίγο, λίγο ο ήχος τους έσβυνε στον άέρα. Ο Πέτρος νόμισε πως ο ήχος αυτός εϊτανε ο τελευταίος άποχαιρετισμός τής νεότητός του, κ' ένας στεναγμός φύσκαωσε τó στήθος του.

Anbré Theuriet

Η καρδιά του άρχισε να χτυπάη